

kunde forstaae sig det fornødne Laan. Men Laan paa faste Eiendomme give i sig selv liden Leilighed til at udøve disse Kunster, navnlig ville de under de Forhold, som nu i mere end 20 Aar have fundet Sted her i Landet, være saa godt som uden Anvendelse paa det Slags Laan. Det er usædvanligt, at der gives mere end lovlig Rente af disse Laan, naar det ellers virkelig er Sikkerheden, som derved høves for Die. Saafremt dette behøvede Beviis, saa ligger et saadant blandt andet deri, at Laanene ordentligviis blive hestaaende uopagte i Panterne, saalænge Debitor ønsker at beholde dem, og ingen særlig Omstændighed bringer Creditor eller den, som træder i Creditors Sted, til at opstige. En anden vigtig Indvending mod den lovbestemte Rentefod er, at saavel Laangiverens Afsværn af den Capital, som han overlader til en Anden, som dennes Nytte af samme aldeles berører paa særegne ubestemmelige Forhold, saa at en lovbestemt Grænse for det Bederlag, den Sidste skal give den Første, bliver en reen Bilskaarlighed. Men saa besøiet denne Indvending er med Hensyn til andre Udlaan, har den ikke sin fulde Rigtighed, anvendt paa de Udlaan, der ere forbundne med Pantestikkerhed, hvor denne er en Sandhed. Den Rente, som i flere Slægtsfølger har været den lovbestemte, og som for Pantelaan i faste Eiendomme har, Sagen betragtet i sin Almindelighed, været den virkelig gjældende, indeholder dog en temmelig fast Maalestof for hvad en Capitals Benyttelse er værd. Paa den hvile de Beregninger over selve Eiendommens Værdi, der ere lagte til Grund for Kjøb og Salg, for Pantestikkerheds Bedømmelse, for Bestatning, for Erstatning for fraaklste Eiendomsstykker eller Eiendomsrettigheder, i den senere Tid endog for en Mængde Eiendomsafhændelser, som ere blevne begrundede ved Love eller dog ved Retninger, som den lovgivende Magt har lagt for Dagen. Den er ligeledes for en stor Deel Grundlaget for det Forhold mellem Indtægter og Udgifter, hvorpaa en Mængde Stiftelser og andre offentlige eller halv offentlige Indretninger ere beregnede, og har saaledes rodfæstet sig i den almindelige Forestillingsmaade, at man ordentligviis betragter en Ca-

pital og en faststaaende sikker Afgift som lige Størrelser, naar de forholde sig som 25—1.

En Rente af 4 pCt. turde derfor være alt, hvad man billig kan forlange, naar man vil have sin Formue anbragt som faststaaende og sikker rentebærende Capital. Det turde endog for alle Capitalister, der ville være frie for den Uleilighed og Fare, som er forbunden med en mere bevægelig Anvendelse af deres Formue (paa stve Capitalister) være særdeles tjenligt, at der høves en saadan fast Rente, da de ellers, forsaavidt de maae overlade Bestyrelsen til Andre, eller om de just ei behøve det, dog ikke kunne anvende behørig Tid og Opmærksomhed paa de Bevægelser i Forholdene, der indvirke paa de Renter, der kunne erholdes, ere udsatte for Tab. Men især er Vedligeholdelsen af den nuværende Rente vigtig for Eiendomsmandene, hvis Eiendomme ville tabe i Værd, dersom Renten gik i Veiret, og der vilde navnlig være en ikke ubesøiet Anledning til Besværing for alle dem, der i den senere Tid ved Foretagender af den lovgivende Magt ere bragte til at kjøbe Eiendomme, om denne nu gjorde Skridt, der kunde virke til Rentens Forhøielse. Vel er det ingenlunde en afgjort Sag, at Ophævelsen af Rentebegrænsningen vilde frembringe en almindelig Renteforhøielse. Det har tvertimod ikke ringe Sandsynlighed, at Renten af faststaaende Capitaler vilde blive ved at holde sig paa dens nærværende Standpunct, ja man kunde næsten med Sikkerhed paastaae, at den derved ikke vilde bringes høiere i Veiret, dersom man kunde gøre Regning paa, at Sagen roligt vilde udvikle sig i Overensstemmelse med Forholdenes egen Natur. Men en i Manges Interesse saa indgribende Lovforandring vilde efter al Sandsynlighed fremkalde en urolig Bevægelse, der idetmindste for en Tid let kunde faae en skadelig Indflydelse. Afskillige Capitalister vilde uden Tvivl forsøge ved deres Capitalers Opstige at bringe Debitorerne til at tilstaae en høiere Rente, og hos Eiendomsbestidderne vilde der opstaae en temmelig almindelig Uengstelse, der vilde bevæge dem til enten at gaae ind paa slige Fordringer eller endog at stille sig ved deres Eiendomme, medens Mange vilde finde Betænkkeligheder ved at kjøbe.